

April 2003

**Høringsnotat i forbindelse med opprettelsen av
et sentralt aksjonærregister**

1. INNLEDNING	5
2. BAKGRUNN	6
3. FORMÅL MED OPPRETTELSEN AV ET SENTRALT AKSJONÆRREGISTER	9
4. AKSJONÆRREGISTERET	10
4.1 Hovedtrekkene i den foreslåtte løsningen	10
4.2 Eksisterende løsninger	12
4.3 Særlig om opplysningene i aksjonærregisteret	13
4.4 Departementets vurderinger	15
4.4.1 Innledning	15
4.4.2 Registerets betydning for aksjonærene	16
4.4.3 Registerets betydning for selskapene	17
4.4.4 Registerets betydning for ligningsmyndighetene	19
4.5 Oppsummering	20
5. ENDRINGER I REGLENE OM OPPLYSNINGSPLIKT	22
5.1 Gjeldende rett	22
5.1.1 Aksje- og allmennaksjeselskapers opplysningsplikt om aksjonærer mv	22
5.1.2 Verdipapirsentralens rapporteringsplikt om investorer mv	23
5.1.3 Skattyters opplysningsplikt om egne forhold	23
5.1.4 Tidspunkt for innlevering av oppgaver	24
5.1.5 For sent eller ikke leverte ligningsoppgaver fra VPS og selskapene	24
5.2 Departementets vurderinger og forslag til endringer	25
5.2.1 Ligningsloven § 6-5 – Verdipapirsentralens rapporteringsplikt	25
5.2.2 Ligningsloven § 6-11 - aksje- og allmennaksjeselskapers rapporteringsplikt	27
5.2.3 Ligningsloven kapittel 4 - opplysninger fra aksjonæren	28
5.2.4 Innhenting av historiske data	30
5.2.5 Tidspunkt for innlevering av oppgaver	32

5.2.6	For sent eller ikke leverte ligningsoppgaver fra VPS og selskapene	33
5.2.7	Ligningsmyndighetenes oppfordring til aksjonæren om å gå gjennom den tilsendte beholdningsoppgaven	33
6.	ENDRINGER I REGLENE OM RISK-REGULERING	34
6.1	Innledning	34
6.2	Fusjon	35
6.2.1	Fusjon mellom morselskap og heleid datterselskap	36
6.2.2	Fusjon mellom morselskap og deleid datterselskap	37
6.2.3	Søsterfusjon uten utstedelse av vederlagsaksjer	38
6.2.4	Innfusjonering av morselskap i datterselskap (omvendt fusjon)	39
6.2.5	Fusjon med utstedelse av vederlagsaksjer i det overtakende selskaps morselskap (konsernfusjon)	40
6.3	Fisjon	41
6.3.1	Fisjon med utstedelse av vederlagsaksjer i det overtakende selskaps morselskap (konsernfisjon)	42
6.3.2	Fisjon ved nedsettelse av pålydende på aksjene i det overdragende selskapet	43
6.4	Omfordeling av RISK-beløp ved sletting av egne aksjer	44
6.4.1	Innledning	44
6.4.2	Nærmere vurdering av forslaget	44
6.4.3	Departementets forslag til endring	46
6.5	Alternative inngangsverdier ved bruk av aksjonærregisteret	46
6.6	Skatteloven § 10-37 tredje ledd tredje pkt. – differanse-RISK i selskap som er oppløst	48
6.7	Skatteloven § 10-34 femte ledd - differanse-RISK i selskap som er oppløst i forbindelse med fusjon/fisjon	49
6.8	Skattelovforskriften § 10-34-22 tredje ledd	50
7.	ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER	50
8.	LOV- OG FORSKRIFTSENDRINGER	54
8.1	Forslag til endringer i lov om ligningsforvaltning (ligningsloven) 13. juni 1980 nr. 24	54

**8.2 Forslag til lov om endring av lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven) av 26.
mars 1999 nr. 14**

55

1. INNLEDNING

Finansdepartementet foreslår endringer i ligningslovens bestemmelser om opplysningsplikt til ligningsmyndighetene. Det foreslås også endringer i skattelovens bestemmelser om Regulering av Inngangsverdi med Skattlagt Kapital (RISK-reglene). Forslaget har sin bakgrunn i opprettelsen av et sentralt aksjonærregister. Bakgrunnen for og formålet med opprettelsen av aksjonærregisteret omtales i kapitlene 2 og 3. Hovedtrekkene i den foreslåtte løsningen beskrives i kapittel 4.

For at registerets hovedformål - bistand ved beregning av aksjonærers inngangsverdier – skal kunne oppfylles, må selskapenes opplysningsplikt til ligningsmyndighetene om aksjonærer mv. (jf. ligningsloven § 6-11) utvides noe. Departementet foreslår videre enkelte presiseringer i ligningsloven § 6-5 om Verdipapirsentralens opplysningsplikt om fondsaktiver mv. Det foreslås også en ny bestemmelse i ligningsloven § 4-4A om at ligningsmyndighetene kan oppfordre aksjonærer til å gi opplysninger som er nødvendige i et aksjonærregister og som senere kan få betydning for skattleggingen ved realisasjon av aksjer. Forslag til endringer i reglene om opplysningsplikt omtales nærmere i kapittel 5.

Opprettelsen av aksjonærregisteret vil kreve klare regler om omfordeling av RISK-beløp i tilfeller der skattyters aksjepost undergår endringer i form av fondsemisjon, oppdeling av en aksje i flere (splitt), sammenslåing av flere aksjer til en (spleis), samt skattefrie fusjoner og fisjoner. Når det gjelder skattefrie fusjoner og fisjoner, kan disse gjennomføres på ulike måter. For flere fusjons- og fisjonstilfeller finnes det imidlertid verken lov- eller forskriftsbestemmelser om hvordan RISK-beløp skal omfordeles ved fusjonen/fisjonen. På denne bakgrunn foreslår departementet at skattelovens og skattelovforskriftens regler om omfordeling av RISK-beløp

utvides til også å omfatte de fusjons- og fisjonstilfeller som i dag ikke er omfattet av reglene. Forslagene antas å være en kodifisering av dagens praksis på området. I tillegg foreslår departementet en lovendring i form av at RISK-beløp knyttet til egne aksjer som slettes, skal omfordeles til de øvrige aksjene i selskapet på slettingstidspunktet. Forslag til endringer i RISK-reglene omtales nærmere i kapittel 6.

Økonomiske og administrative konsekvenser behandles i kapittel 7. Forslag til lovendringer er inntatt i kapitel 8.

2. BAKGRUNN

I forbindelse med skattereformen i 1992 ble det innført et integrert bedrifts- og kapitalbeskatningssystem med sikte på bl.a. å avverge økonomisk dobbeltbeskatning av aksjonærer og bedrifter. Som en del av reformen ble det blant annet innført generell skatteplikt for aksjegevinster og tilsvarende fradragsrett for tap. RISK-reglene ble innført for å unngå økonomisk dobbeltbeskatning av selskapet og aksjonæren ved at den del av overskuddet som er blitt beskattet og som blir beholdt i selskapet, ikke også skal inngå i aksjonærens skattepliktige gevinst.

I årene etter 1992 ble det vedtatt flere endringer i RISK-reglene, først og fremst for å forbedre metodens treffsikkerhet i forhold til formålet om å unngå økonomisk dobbeltbeskatning. Som en konsekvens av dette er reglene gradvis blitt mer kompliserte. Det er en ulempe ved metoden at forvaltningen er ressurskrevende for ligningsmyndighetene og at den er komplisert å anvende for mange skattytere.

Finansdepartementet besluttet på denne bakgrunn å evaluere reglene, og i desember 1993 ble finanskomiteen underrettet om at det ville bli foretatt en bred gjennomgang av RISK-systemet. Som ledd i evalueringsarbeidet

foretok Skattedirektoratet først en omfattende gjennomgang som avdekket flere svakheter ved ordningen, både av materiell og ligningsteknisk art. Departementet sendte deretter ut et høringsnotat om gevinstbeskatningen i september 1996.

I Ot.prp.nr. 1 (1997-1998) kapittel 24 "Orientering om arbeidet med evaluering av gevinstbeskatningen" gikk departementet gjennom de innkomne høringsuttalelsene. Flertallet av de som tok standpunkt, gikk imot en avvikling av RISK-metoden. Av de instanser som frarådet videreføring av ordningen, hadde et flertall tilknytning til ligningsmyndighetene. Både høringsinstanser som primært mente at RISK-metoden burde videreføres og instanser som primært gikk inn for alternative metoder, viste til og la vekt på de forenklingsgevinster som ligger/bør ligge i utvikling av et sentralt register for kostpris og RISK-beløp på aksjonærnivå, eventuelt med mulighet for maskinell aksjegevinstberegning. Departementet opprettet derfor en arbeidsgruppe som skulle vurdere mulighetene for å etablere et aksjonærregister.

Arbeidsgruppen avga sin "Rapport om et mulig aksjonærregister" i juli 1998. Arbeidsgruppen antok at det var mulig å etablere et sentralt aksjonærregister som hovedsakelig kan baseres på dagens regler om aksjegevinstbeskatning og som kan avhjelpe flere av de problemer aksjonærene, selskapene og ligningsmyndighetene har ved praktiseringen av RISK-reglene. Gruppen gikk på denne bakgrunn inn for etablering av et aksjonærregister som under løpende drift danner grunnlag for maskinell beregning av fullstendig skattemessig inngangsverdi for aksjer i alle selskaper som er undergitt reglene om RISK. For aksjer i behold ved oppstart vil et slikt register bare danne grunnlag for beregning av akkumulert og omfordelt RISK pr. aksje pr. aksjonær. Arbeidsgruppen anbefalte videre at innhenting av opplysninger til et aksjonærregister skjer i

to faser. Det ble foreslått et opplegg der skattemyndighetene først innhenter opplysninger om aksjene, selskapene og aksjonærene fra selskapene eller VPS, før opplysningene kontrolleres og suppleres av aksjonærene selv. Det ble forutsatt at det ved oppstart av registeret må gis historiske opplysninger som er nødvendige for å kunne fordele og omfordele årlige RISK-beløp slik at akkumulert RISK i aksjonærens eiertid fremkommer. Arbeidsgruppen forutsatte også at innrapportering av kostpris før siste år før oppstart gjøres frivillig.

Arbeidsgruppens rapport ble omtalt i Ot.prp.nr. 1 (1998-1999) kapittel 23.

Etter dette ble det organisert et prosjektarbeid i departementet og Skattedirektoratet for å forberede og vurdere ulike alternativer for et mulig aksjonærregister.

Stortinget har ved flere anledninger blitt orientert om arbeidet med et mulig aksjonærregister. Siste omtale var i St.prp. nr. 1 (2001-2002) under programkategori 23.20. I omtalen het det blant annet at *”systemet skal etter planen være i drift fra 1. januar 2003. Det er knyttet risiko til prosjektets fremdrift og økonomi”*.

Departementet er kommet til at det ikke er hensiktsmessig å konstruere et så omfattende register som det en opprinnelig tok sikte på, og den valgte registerløsningen innebærer at ambisjonsnivået er moderert i forhold til det som ble signalisert i St.prp. nr. 1 (2000-2001). Den valgte registerløsningen presenteres nærmere nedenfor under punkt 4.

Departementet er også kommet til at det må foretas endringer i ligningsloven kapittel 4 om opplysningsplikt om egne forhold og kapittel 6 om kontrollopplysninger og opplysninger fra tredjemann, før

aksjonærregisteret kan settes i drift. Som følge av at det er nødvendig med enkelte nye hjemler for innhenting av informasjon fra selskapene, Verdipapirsentralen og aksjonærene, vil aksjonærregisteret først kunne være i drift fra 1. januar 2004.

3. FORMÅL MED OPPRETTELSEN AV ET SENTRALT AKSJONÆRREGISTER

Hovedformålet med å opprette et sentralt aksjonærregister er å legge til rette for at det blir enklere for skattyterne å forholde seg til RISK-reglene, slik at dagens regler om gevinstberegning ved realisasjon av aksjer kan videreføres.

Registeret vil inneholde opplysninger om sentrale elementer i aksjers inngangsverdi. En fremtredende nytteeffekt for aksjonærene vil være at skatteetaten på bakgrunn av opplysningene i registeret vil kunne produsere utkast til realisasjonsoppgaver som kan være til hjelp ved utfylling av selvangivelsen. Det må antas at denne beregningshjelpen representerer et viktig forenklingstiltak for skattytere som i dag finner det arbeidskrevende og komplisert å foreta gevinst-/tapberegninger manuelt.

Aksjonærregisteret vil bli et viktig element i ligningsmyndighetenes kontroll med at aksjer som omsettes blir oppgitt til beskatning. Departementet legger til grunn at registeret vil kunne legge til rette for mer korrekt skattlegging, slik at hensynet til rettssikkerhet, likebehandling og statens skatteinntekter ivaretas.

Aksjonærregisteret vil også gi andre fordeler i form av:

- bedre informasjonsgrunnlag om skattemessige konsekvenser for potensielle selgere av aksjer og dermed et mer velfungerende aksjemarked
- vesentlig bedre grunnlag for statistikkproduksjon

4. AKSJONÆRREGISTERET

4.1 Hovedtrekkene i den foreslåtte løsningen

Aksjonærregisteret vil omfatte alle aksjer som er undergitt RISK-regulering, uavhengig av om selskapene er registrert i VPS eller ikke. Antallet aksjeselskaper var i 2002 ca 160.000. Disse har omtrent en halv million aksjonærer. Om lag 1.500 aksjeselskaper er registrert i VPS.

Registeret vil inneholde opplysninger om kostpris, ervervstidspunkt, -måte og opprinnelig selskap for aksjer som erverves etter at registeret er satt i drift eller som er ervervet i året før oppstart. For aksjer som er ervervet før dette, legges det opp til at registeret skal inneholde opplysninger om ervervstidspunkt og ervervs måte. Historiske opplysninger om kostpris vil bli inntatt i registeret i den grad VPS, selskapene og/eller aksjonærene følger oppfordringen fra aksjonærregisteret om å innrapportere slike opplysninger.

For aksjer ervervet tidligere enn ett år før oppstart av registeret, innebærer den foreslåtte løsningen at registeret vil kunne gi opplysninger om akkumulert RISK.

For aksjer ervervet i året før oppstart eller senere, vil registeret også kunne gi opplysninger om øvrige elementer i skattemessig inngangsverdi for aksjene. Det samme gjelder for aksjer ervervet før dette, og hvor selskapene, VPS og/eller aksjonærene frivillig har rapportert nødvendige historiske opplysninger.

Rapporteringen til ligningsmyndighetene skjer i dag – og vil også i fremtiden skje – fra alle aksje- og allmennaksjeselskaper - enten selv eller via VPS - og

fra aksjonærene. Det vil si at aksjonærregisteret vil bestå av opplysninger fra aksjonærene selv og fra tredjemenn.

Alle aksjonærer vil hvert år vil få tilsendt en beholdningsoppgave fra registeret. Beholdningsoppgaven vil inneholde opplysninger som er registrert om inngangverdien på aksjonærens aksjer. Aksjonæren vil bli anmodet om å korrigere/supplere oppgaven dersom han kommer til at den er mangelfull, eller beheftet med feil. I tillegg vil aksjonæren bli anmodet om å oppgi kostpris på aksjene i det året aksjen erverves. Dette gjelder ikke i de tilfeller VPS rapporterer dette.

Aksjonærer som har realisert aksjer i ligningsåret, vil få tilsendt et foreløpig utkast til realisasjonsoppgave fra aksjonærregisteret. I utkastet vil det være inntatt opplysninger fra registeret om skattemessig inngangsverdi og akkumulerte RISK-beløp. Etter at aksjonæren eventuelt har supplert/korrigert opplysningene, må realisasjonsoppgaven på vanlig måte leveres som vedlegg til selvangivelsen.

En fremtidig løsning for presentasjon av beholdningsoppgave og realisasjonsoppgave til aksjonærene kan være å gi aksjonærer som ønsker det mulighet til å hente fram aksjonærregisterets beholdnings- og realisasjonsoppgaver over internett. I en eventuell fremtidig løsning vil det være mulig for aksjonærene å utføre eventuelle korreksjoner eller legge inn tilleggsopplysninger i oppgavene direkte i webløsningen fremfor å returnere papiroppgavene til ligningskontoret.

For selskaper som ikke er registrert i VPS vil det oppstå enkelte nye rapporteringsplikter både på selskapsnivå og på aksjonærnivå.

Departementet legger imidlertid til grunn at den utvidede opplysningsplikten gjelder forhold som bare er aktuelle noen få ganger i

løpet av selskapets "levetid". I praksis vil den utvidede opplysningsplikten derfor få liten betydning for de fleste selskaper og deres aksjonærer.

Det vil også oppstå enkelte nye rapporteringsplikter for *selskaper som er registrert i VPS*. Merbelastningen for disse selskapene blir imidlertid ikke særlig stor, i og med at de fleste av de aktuelle opplysningene skal innrapporteres via VPS, med grunnlag i de opplysningene som VPS allerede besitter.

På grunn av de frister som gjelder for innlevering av selvangivelse, må fristen for innlevering av ligningsoppgaver fremskyndes til 20. januar når aksjonærregisteret settes i drift.

Innholdet i og omfanget av de endringer som foreslås i aksjonærenes, selskapenes, meglernes og Verdipapirsentralens opplysningsplikter, er nærmere beskrevet nedenfor under punkt 5. Det samme gjelder de endringer som foreslås i reglene om leveringsfrister.

4.2 Eksisterende løsninger

Verdipapirsentralen har utviklet en internettbasert tjeneste kalt "Skattehjelp" som tar sikte på å yte beregningshjelp ved realisasjon av aksjer i VPS-registrerte selskaper. Tjenesten – som ble tilbudt som et komplett produkt første gang i 2002 – gir brukerne tilgang til all informasjon som er registrert om den enkeltes verdipapirer i VPS. Tjenesten gir – mot et mindre vederlag – en samlet oversikt over den enkeltes transaksjoner, uavhengig av hvilken kontofører eller megler som er benyttet. Basert på opplysninger som er registrert i sentralen, samt opplysninger som legges inn ved bruk av beregningsprogrammet, kan det produseres utkast til realisasjonsoppgave for bruk ved utfylling av selvangivelsen.

Slik departementet forstår det omfatter ikke Verdipapirsentralens tilbud aksjer i selskaper som ikke er registrert i VPS. For slike aksjer kan skattehjelpstjenesten likevel benyttes dersom aksjonæren selv legger inn de aktuelle størrelser.

Etter departementets oppfatning vil ikke denne tjenesten være tilstrekkelig for å ivareta de formål som aksjonærregisteret skal tilgodese. Departementet kommer tilbake til dette nedenfor, særlig under kapittel 4.5.

4.3 Særlig om opplysningene i aksjonærregisteret

For registerets positive og negative troverdighet er det av stor betydning hvilken kvalitet det er på opplysningene som legges inn i registeret, og hvilken kontroll ligningsmyndighetene foretar i forbindelse med registrering av data.

Departementet legger ikke opp til spesifikke kontroller av opplysninger som inntas i registeret. Dette representerer en viktig begrensing i den løsningen departementet går inn for. Selv om det vil bli lagt inn en del automatiske kontrollrutiner som tar sikte på at opplysninger fra aksjonærene samsvarer med opplysningene fra selskapene, vil aksjonærregisteret kunne inneholde grunnlagsdata med feilkilder. I enkelte tilfeller risikerer man at feil ikke blir påvist før aksjene realiseres. Slike feilkilder kan skyldes flere forhold.

Ligningsmyndighetenes erfaringer viser at det er vanskelig å rapportere riktig både for selskaper og aksjonærer. I en del tilfeller dreier det seg nok om bevisst feilrapportering, men det er også grunn til å anta at mange forsøker å rapportere riktig uten å lykkes. Regelverket på dette området gir derfor utfordringer både for selskaper og aksjonærer i forbindelse med rapportering til myndighetene.

Departementet nevner også at opplysninger som er lagt inn i aksjonærregisteret kan endres etter at de er registrert. Dette gjelder eksempelvis aksjonærens kostpris - som er en del av gevinstberegningen - og som skal fastsettes i forbindelse med realisasjon av aksjene. De RISK-beløp som legges inn i aksjonærregisteret vil heller ikke nødvendigvis være endelig fastsatte beløp, men vil kunne endres med virkning for gevinstberegningen for en selgende aksjonær.

Departementet vil i denne sammenhengen peke på at aksjonærer kan endre de opplysningene som er lagt inn i registeret frem til levering av selvangivelsen for det året aksjene realiseres. Aksjonæren er dermed ikke "bundet" av de opplysningene som legges inn i registeret, dersom han mener det hefter feil ved disse opplysningene. Aksjonæren vil ikke bli ilagt sanksjoner i slike tilfeller, dersom han sørger for at opplysningene er korrekte i selvangivelsen for det året aksjene er realisert.

Den foreslåtte registerløsningen innebærer ikke at aksjonærens plikt til å oppbevare dokumentasjon om ervervet av aksjen, opphører. På samme måte som i dag vil dokumentasjonsplikten bestå i hele aksjonærens eiertid, uansett hvor lang eiertiden er. Selv om dataene blir lagt inn i et register i offentlig regi, vil aksjonæren fortsatt ha plikt til å dokumentere forhold omkring ervervet ved en eventuell realisasjon. Bakgrunnen for dette er at det som nevnt ikke legges opp til ligningsmessig kontroll før data legges inn i registeret.

Det kunne tenkes en ordning der ligningsmyndighetene kontrollerte og fastsatte dataene før de ble registrert. Etter departementets syn er en slik "foreløpig" ligningsbehandling ressurskrevende og lite hensiktsmessig. Det er først ved realisasjon av aksjene det er grunnlag for å ta stilling til hvilke forhold som eventuelt bør undersøkes nærmere. En løsning med

ligningskontroll av opplysningene vil også bryte med dagens system for beskatning av aksjegevinster og tap, gitt at en stor del av de aktuelle opplysningene knytter seg til fastsettelse av poster som ikke har noen skattemessig effekt i de år de fastsettes.

4.4 Departementets vurderinger

4.4.1 Innledning

Aksjonærregisteret vil yte viktig service for aksjonærene ved realisasjon. Gevinst- og tapsberegninger er nødvendigvis kompliserte og arbeidskrevende. Etter departementets oppfatning er aksjonærregisteret et viktig forenklingstiltak i den forbindelse.

At aksjonærene gjennom registeret får tilgang til opplysninger om aksjenes inngangsverdi, har ikke bare betydning etter at realisasjon er gjennomført og gevinst eller tap skal beregnes. Slike opplysninger vil også gi et bedre informasjonsgrunnlag om skattemessige forhold for potensielle selgere av aksjer, noe som igjen antas å bidra til et mer velfungerende aksjemarked. Dette er også i aksjonærenes interesse.

Når aksjegevinstbeskatningsreglene nødvendigvis er relativt kompliserte, er det påregnelig at det oppstår feil og mangler i en del av realisasjonsoppgavene. Departementet antar at et aksjonærregister vil bidra til mer korrekt skattlegging og til at hensynet til aksjonærenes rettssikkerhet og likebehandling ivaretas på en bedre måte enn i dag. Dette er også en fordel for aksjonærene.

Departementet ser at den noe utvidede opplysningsplikten et sentralt aksjonærregister vil medføre, kan oppleves som en ulempe for selskaper og aksjonærer. Departementet ser også at det forhold at aksjonærregisteret ikke vil kunne sikre at de dataene som er registrert der nødvendigvis er

korrekte, vil kunne fremstå som en svakhet. Ulempene ved noe økt opplysningsplikt og de begrensninger løsningen representerer, må imidlertid veies mot de fordeler opprettelsen av et sentralt aksjonærregister vil gi for selskapene, aksjonærene og ligningsmyndighetene. Det må også understrekes at kvaliteten på grunnlagsdataene ikke vil bli dårligere enn i dag. Det er heller grunn til å tro at det vil skje en viss kvalitetsforbedring i og med at aksjonærene vil bli oppfordret til å korrigere/supplere opplysningene fortløpende, og ikke først ved realisasjon.

4.4.2 Registerets betydning for aksjonærene

Aksjonærregisteret vil kunne yte beregningshjelp til alle aksjonærer. Det er likevel grunn til å anta at enkelte aksjeeiere vil oppleve at de får større nytte av registeret enn andre.

Departementet antar at det er aksjonærer med *mindre aksjeposter som sjelden realiserer aksjer* som vil oppleve at de får størst nytte av det planlagte aksjonærregisteret. Departementet legger til grunn at mange i denne gruppen ikke kjenner fremgangsmåten for beregning av skattemessig inngangsverdi, og således har problemer med å forholde seg til RISK-reglene. Det må også antas at disse aksjonærene i mindre utstrekning enn andre har innarbeidet rutiner for innhenting og oppbevaring av nødvendig informasjon. For slike aksjonærer vil det ha stor betydning å få en oversikt over akkumulert RISK i eierperioden. I dag må man selv beregne slike størrelser på grunnlag av egne bilag, med mindre selskapet tilbyr bistand.

Aksjonærer med store aksjeposter og lang eiertid vil også kunne ha behov for beregningsbistand. For denne gruppen er imidlertid kvalitetssikring av grunnlagsdata og beregninger av større betydning. Aksjonærregisteret antas å tilfredsstille denne gruppens behov for beregningsbistand/kvalitetssikring

av beregningene, men vil ikke i samme grad kunne ivareta denne gruppens behov for ytterligere kvalitetssikring av grunnlagsdata.

Aktive investorer vil ha en primærinteresse i at grunnlagene er mest mulig korrekte. At aksjonærregisteret gir tilgang til ferdige beregninger vil antakelig bety mindre for denne gruppen.

Aktive deltakere i små aksjeselskaper kjennetegnes ved lav omsetningshyppighet for aksjene og nærhet til de underliggende forholdene i selskapet. Det er grunn til å anta at et aksjonærregister vil ha mindre betydning for denne gruppen. Det er vanskelig å komme med eksakte anslag over hvor stor andel av selskapene som omfattes av denne gruppen. Departementet antar likevel at omtrent halvparten av alle aksjeselskaper har en eierstruktur med en eller flere aktive deltakere som er i familie. Mange av disse selskapenes "levetid" vil være knyttet til eiernes aktivitet. I den utstrekning denne typen selskaper videreføres vil det ofte skje i form av generasjonsskifter.

4.4.3 Registerets betydning for selskapene

Innføring av et aksjonærregister vil medføre enkelte nye rapporteringsplikter til ligningsmyndighetene, først og fremst for selskaper som ikke er VPS-registrerte. I tillegg blir selskapenes frist for levering av ligningsoppgaver vesentlig kortere.

Opprettelsen av et aksjonærregister vil medføre den forenkling for selskapene at det kun blir nødvendig å rapportere årlige RISK-beløp og faktorjusteringsforhold til VPS/aksjonærregisteret, og ikke til hver enkelt aksjonær som i dag.

Den største gevinsten for selskapene må likevel antas å være av mer generell karakter: Opprettelsen av et sentralt aksjonærregister vil kunne legge til rette for en videreføring av RISK-reglene, fordi det blir lettere for de som eier aksjer å forholde seg til reglene. De signaler departementet fikk fra høringsinstansene under høringen i 1996 tyder på at det var et utbredt ønske om å videreføre ordningen. Aksjonærregisteret vil legge til rette for dette.

Det fremgår nedenfor at den utvidede opplysningsplikten blant annet omfatter opplysninger om endringer i aksjonærstrukturen, kapitalutvidelser og –nedsettelse, innløsning av enkeltaksjer, fusjon og fisjon og opplysninger om skattemessig og regnskapsmessig innbetalt aksjekapital og overkurs.

Bare om lag 1.500 av landets 160.000 aksjeselskaper registrert i VPS. Størstedelen av selskapene vil derfor rapportere til aksjonærregisteret selv og ikke via VPS.

Utgangspunktet er at det er blant de VPS-registrerte enhetene at en finner de største selskapene. Disse selskapene har gjennomgående et høyt aktivitetsnivå, også når det gjelder slike forhold som nå skal innrapporteres til aksjonærregisteret. Merbelastningen for disse selskapene blir imidlertid ikke særlig stor, i og med at de fleste av de aktuelle opplysningene skal innrapporteres via VPS, med grunnlag i de opplysningene som VPS allerede besitter.

Selskaper som ikke er registrert i VPS er gjennomgående mindre selskaper med få aksjonærer. Departementet legger til grunn at en meget stor andel av ikke-VPS registrerte selskaper har én eller to aksjonærer.

Aksjonærsammensetningen i disse selskapene endres som hovedregel vesentlig sjeldnere enn i de VPS-registrerte selskapene. Kapitalutvidelser, fusjoner og fisjoner mv. forekommer også sjeldnere her.

Departementet legger til grunn at de nye opplysningene som vil kreves i forbindelse med opprettelsen av aksjonærregisteret er opplysninger som gjelder forhold som bare er aktuelle noen få ganger i løpet av "levetiden" til et selskap som ikke er registrert i VPS. Den utvidede opplysningsplikten som foreslås vil derfor – *i praksis* - få relativt liten betydning for slike selskaper. I de få tilfellene det vil være aktuelt å gi slike nye opplysninger, må det antas at opplysningene er av en slik karakter at selskapene allerede har god oversikt over det som skal rapporteres. På bakgrunn av den nærhet det som regel er mellom selskap og aksjonærene i slike selskaper, må det antas at aksjonærene også har god oversikt over de aktuelle opplysningene.

Det er et mål for departementet at den noe utvidede opplysningsplikten for selskaper og aksjonærer skal kunne gjennomføres så enkelt som mulig. Det legges derfor opp til at de opplysningene som skal rapporteres fra selskapene til ligningsmyndighetene - og som i dag rapporteres på flere ulike skjemaer - i fremtiden skal kunne gis på ett enkelt skjema som også kan leveres elektronisk, jf. nedenfor.

4.4.4 Registerets betydning for ligningsmyndighetene

Departementet legger som nevnt til grunn at den beregningshjelpen aksjonærregisteret kan tilby, vil representere en forenkling for skattytere som finner det arbeidskrevende og komplisert å foreta gevinst-/tapsberegninger manuelt. Dersom det blir lettere for aksjonærene å forholde seg til reglene, må det også antas at kvaliteten på de realisasjonsoppgavene ligningsmyndighetene mottar, forbedres. Dette vil legge til rette for en mer effektiv utnyttelse av ligningsmyndighetenes ressurser.

Aksjonærregisteret vil også bli et viktig element i ligningsmyndighetenes kontrollarbeid. En samlet database med alle grunnlagsopplysninger vil i utgangspunktet være en hensiktsmessig informasjonskilde i dette arbeidet. For å kunne kontrollere kjøp og salg av aksjer er det nødvendig at opplysningene er tilgjengelig på aksjonærnivå. De opplysningene ligningsmyndighetene får inn i dag gir ikke tilstrekkelig informasjon om hver enkelt aksjonærs skattemessige forhold knyttet til aksjeerverv og –realisasjon. Betydelige beløp skifter eiere ved omsetning av aksjer. Det å få en oversikt over dette vil være av stor betydning for ligningsmyndighetene i deres kontrollarbeid. Ressursbruken ved kontrollarbeid av denne typen vil bli vesentlig mindre med et register som gir opplysninger knyttet til hver enkelt aksjonær. Mer effektiv kontroll fra ligningsmyndighetenes side vil også legge til rette for større likebehandling av skattyterne.

4.5 Oppsummering

Selv om registeret vil påføre selskaper, VPS og aksjonærene enkelte byrder i form av noe økt opplysningsplikt til ligningsmyndighetene, representerer registeret totalt sett et viktig forenklingstiltak som gjør det lettere å aksjonærene og ligningsmyndighetene å forholde seg til RISK-reglene, slik at reglene kan videreføres.

Aksjonærene vil få et viktig hjelpemiddel ved beregning av inngangsverdien på sine aksjer, med fortløpende registrering av de ulike elementene i inngangsverdien. Dersom aksjonæren kontrollerer de tallene som legges inn i registeret underveis, vil det være mulig å legge det tilsendte utkastet til realisasjonsoppgave med tillegg av salgsvederlag ved selvangivelsen.

Ligningsmyndighetene vil få en oversikt over aksjeerverv og –realisasjon på aksjonærnivå som vil lette deres arbeid. I og med den beregningshjelpen som aksjonærene tilbys, antar departementet at kvaliteten på

realisasjonsoppgavene som ligningsmyndighetene mottar vil forbedres.

Totalt sett vil dette kunne frigjøre ressurser til annet arbeid.

Kontrollmulighetene som er en konsekvens av aksjonærregisteret vil også føre til større likebehandling av aksjonærer, ved at det blir vanskeligere å unndra aksjegevinster fra beskatning og ved at feil både i skattyternes favør og disfavør lettere kan oppdages og bli rettet opp.

Ligningsmyndighetene innhenter allerede betydelig informasjon om skattytere – såkalte tredjemannsopplysninger - fra arbeidsgivere, banker, forsikringsselskaper m.v. Dette er informasjon som i betydelig grad benyttes ved utfylling av forhåndsutfylt selvangivelse. Selv om de opplysningene som skal registreres i aksjonærregisteret på noen punkter skiller seg fra andre tredjemannsopplysninger - blant annet ved at de ikke nødvendigvis skal benyttes ved ligningen samme år som de innhentes - er registeret et viktig skritt mot en automatisering av ligningen også i forhold til aksjegevinstbeskatningen. På noe lengre sikt er det naturlig å se for seg at opplysninger fra registeret vil kunne tas direkte inn i den forhåndsutfylte selvangivelsen. Dette vil i så fall innebære en ytterligere forenkling for aksjonærene.

Dersom det planlagte aksjonærregisteret utelukkende skulle tjene serviceformål, kunne man tenke seg løsninger der private stod for driften av registeret. Som nevnt tas det imidlertid sikte på at aksjonærregisteret også skal være et viktig element i ligningsmyndighetenes kontrollarbeid, og at opplysninger fra registeret på sikt skal kunne tas inn i den forhåndsutfylte selvangivelsen. Når dette er situasjonen, anser departementet det som nødvendig at driften skjer i offentlig regi.

5. ENDRINGER I REGLENE OM OPPLYSNINGSPLIKT

5.1 Gjeldende rett

5.1.1 Aksje- og allmennaksjeselskapers opplysningsplikt om aksjonærer mv
Ligningsloven § 6-11 regulerer aksje- og allmennaksjeselskapers
rapporteringsplikt om aksjonærer mv. Bestemmelsen nr. 1-3 lyder slik:

1. *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper skal ukrevet levere oppgave over forhold som har betydning for skattleggingen av aksjonærene, bl.a. over*
 - a. *aksjekapitalens størrelse og aksjenes antall og størrelse*
 - b. *eiere av aksjer pr. 1. januar i ligningsåret, antall aksjer, utdelt utbytte siste kalenderår, skattekommune for hver enkelt aksjonær og*
 - c. *aksjenes formuesverdi, hvis aksjene ikke er børsnoterte.*
 - d. *beregnet personinntekt for aksjonærene, jf. skatteloven § 12-10 første ledd bokstav c.*
2. *Oppgave som nevnt i nr. 1 leveres innen utgangen av februar i ligningsåret til ligningskontoret for den kommune hvor selskapet har sitt kontor eller styret har sitt sete, eventuelt til sentralskattekontoret for storbedrifter dersom selskapet lignes der.*
3. *Ligningsmyndighetene for kontorkommunen, eventuelt Sentralskattekontoret for storbedrifter, kan pålegge selskapet å levere ny oppgave over aksjonærer og deres skattekommuner når verdsettingen av selskapets aksjer er endret.*

Med hjemmel i bestemmelsen, jf. § 6-16 b, leverer selskapene følgende skjemaer med tilknytning til aksjonærbeskatningen:

- formular 2 (RF-1001) med opplysninger om aksjonærene
- formular 3 (RF-1002) med opplysninger om selskapet

- formular 4 (RF-1003) med opplysninger om utenlandske aksjonærer

Med hjemmel i skatteloven § 10-34 (3) skal selskapet også levere skjema RF-1240 med opplysninger om faktorjusteringstilfeller.

5.1.2 Verdipapirsentralens rapporteringsplikt om investorer mv

Ligningsloven § 6-5 regulerer Verdipapirsentralens rapporteringsplikt om investorer mv. Bestemmelsen nr. 1-2 lyder slik:

- 1. Verdipapirsentralen skal ukrevet gi ligningsmyndighetene oppgave som viser den enkelte investors samlede beholdning av fondsaktiver pr. 1. januar og 31. desember siste år, eller ved opprettelse eller oppgjør av kontoen i løpet av året. Oppgaven skal også vise årlig avkastning på fondsaktivene.*
- 2. Departementet kan ved forskrift bestemme at Verdipapirsentralen ukrevet eller etter ligningsmyndighetenes anmodning skal gi oppgave som viser transaksjoner på en eller flere av investors verdipapirkonti i en bestemt periode.*

Det er gitt nærmere bestemmelser om Verdipapirsentralens oppgaveplikt i forskrift 13. desember 1995 nr. 1090 om levering av kontrolloppgaver fra forvaltningsselskaper og verdipapirsentralen til ligningsmyndighetene.

5.1.3 Skattyters opplysningsplikt om egne forhold

Skattyters opplysningsplikt om egne forhold følger av ligningsloven kapittel 4. Ligningsloven § 4-1 lyder slik:

Den som har plikt til å gi opplysninger etter dette kapittel, skal bidra til at hans skatteplikt i rett tid blir klarlagt og oppfylt. Han skal gjøre vedkommende

myndighet oppmerksom på feil ved ligningen og skatteoppgjøret som han er klar over.

Med hjemmel i denne bestemmelsen har aksjonærer bl.a. plikt til å opplyse om aksjenes formuesverdi pr. 1. januar i ligningsåret, samt til å gi alle nødvendige opplysninger i forbindelse med beregning av gevinst/tap ved realisasjon.

5.1.4 Tidspunkt for innlevering av oppgaver

Verdipapirsentralen oppfylder sin rapporteringsplikt etter ligningsloven § 6-5 ved å inngi beholdningsoppgaver og transaksjonsoppgaver til Skattedirektoratet. For 2002 var fristene hhv. 1. og 20. februar.

Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper oppfylder sin rapporteringsplikt etter ligningsloven § 6-11 ved å levere aksjonæroppgaver til ligningskontoret, eventuelt til Sentralskattekontoret for storbedrifter. Oppgavene skal som hovedregel leveres innen utgangen av februar, jf. ligningsloven § 6-11 nr. 2. Skjema RF-1240 skal imidlertid leveres fortløpende og senest innen utgangen av omfordelingsåret. Dette følger forutsetningsvis av skatteloven § 10-34, 3. ledd 2. avsnitt.

5.1.5 For sent eller ikke leverte ligningsoppgaver fra VPS og selskapene

Det følger av ligningsloven § 10-8 jf. § 6-16 bokstav c at for sen innlevering av kontrollopgaver etter ligningsloven §§ 6-5 og 6-11 kan sanksjoneres med gebyr. Utfyllende regler er gitt i forskrift 22. januar 1991 nr. 57 om gebyr ved for sent eller ikke leverte ligningsoppgaver.

5.2 Departementets vurderinger og forslag til endringer

Departementet har foretatt en gjennomgang av hvilke opplysninger som allerede rapporteres til ligningsmyndighetene med hjemmel i ligningsloven §§ 4-1, 6-5 og 6-11, og sammenholdt dette med hvilke opplysninger som trengs i registeret. Departementet er kommet til at de ulike aktørenes rapporteringsplikt – når aksjonærregisteret settes i drift - må utvides noe. En slik utvidelse nødvendiggjør enkelte lovendringer. Hvilke ytterligere opplysninger som må rapporteres, samt forslag til lovendringer, gjennomgås nedenfor.

5.2.1 Ligningsloven § 6-5 – Verdipapirsentralens rapporteringsplikt

Rapporteringsplikten foreslås utvidet til å omfatte:

- alle avganger/ervert som er registrert i aksjeeierregisteret i løpet av året, og om avganger som er innmeldt før årsskiftet
- tidspunktet for innføring i aksjeeierregisteret/opphevet av aksjonærrettigheter iht dette
- ervervs-/avgangsmåtene spesifisert pr. aksjonær. Dette gjelder bl.a. ervert ved stiftelse, nytegning, avgang ved innløsning av enkeltaksjer og ved likvidasjon, ervert/avgang ved faktorjusteringstilfeller og ved ervert/avgang fra overdragende selskap ved fusjon/fisjon

Ved rapportering av de ovennevnte ervervs-/avgangsmåtene, må det også gis visse tilleggsopplysninger. Ved ervert av aksjer ved stiftelse og nytegning må innbetalt beløp pr. aksjonær angis, ved innløsning av enkeltaksjer må det opplyses om innløsningen har ført til endringer i eierstrukturen. Ved ervert av aksjer ved overføring fra overdragende selskap ved skattefri fusjon, fisjon og konsernintern overføring, må det overdragende selskap identifiseres. Ved de særskilte ervervs- og

avgangsmåter som VPS skal rapportere, skal det dessuten angis oppgjørstidspunkt, slik det i praksis brukes av VPS.

Når det gjelder opplysninger om kostpris for aksjer i selskaper som er registrert i VPS, har departementet fått opplyst at meglerforetakene – med unntak av en megler - følger den praksis at opplysninger om kostpris rapporteres til VPS. Opplysningene rapporteres fra VPS til ligningsmyndighetene med hjemmel i forskrift 13. desember 1995 nr. 1090 om levering av kontrollopgaver fra forvaltningsselskaper og verdipapirsentralen til ligningsmyndighetene, jf. ligningsloven § 6-16 jf. § 6-5. Opplysningene er nødvendige i aksjonærregisteret.

Departementet legger til grunn at meglerforetakene også i fremtiden vil rapportere opplysninger om kostpris frivillig til VPS. Departementet går derfor inn for at det ikke gis noen særskilt pliktregel om dette nå.

Ligningsloven § 6-5 inneholder en oppregning av hvilke opplysninger Verdipapirsentralen skal rapportere til ligningsmyndighetene.

Departementet er kommet til at bestemmelsen – slik den lyder i dag - ikke gir ligningsmyndighetene hjemmel til å pålegge Verdipapirsentralen å rapportere alle de opplysningene som er nevnt ovenfor. Det foreslås derfor at bestemmelsen endres, slik at VPS får plikt til å gi ligningsmyndighetene opplysninger om forhold som kan ha betydning for skattleggingen av den enkelte investor, jf. utkast til nytt nr. 3 i § 6-5. Dagens nr. 3 i § 6-5 foreslås videreført som nytt nr. 4. Det foreslås at overskriften i bestemmelsen endres slik at det går klarere frem hva bestemmelsen regulerer. Det vises for øvrig til departementets forslag til lovtekst.

5.2.2 Ligningsloven § 6-11 - aksje- og allmennaksjeselskapers rapporteringsplikt

Selskaper som ikke er registrert i Verdipapirsentralen må rapportere om de samme forhold som VPS – på vegne av VPS-registrerte selskaper – rapporterer.

Alle aksje- og allmennaksjeselskaper må også – uavhengig av registrering i VPS – gi opplysninger om:

- detaljer ved faktorjusteringstilfeller utover det som pr. i dag er lagt til grunn i RF 1240
- selskapets skattemessige og regnskapsmessige innbetalte aksjekapital og overkurs, om utbetalinger av skattemessig innbetalt kapital pr. aksjonær-id og om innbetalinger ved emisjoner mot oppskrivning av pålydende pr. aksjonærtid.

Ligningsloven § 6-11 pålegger alle aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper å gi oppgave over ”forhold som har betydning for skatteleggingen av aksjonærene”, jf. nr. 1. Lovteksten inneholder ingen begrensninger i opplysningsplikten, men gir flere eksempler på informasjon som skal rapporteres.

All informasjon som skal registreres i aksjonærregisteret har betydning for skattleggingen av aksjonærene. Departementet er derfor kommet til at selskapene kan pålegges å gi ytterligere opplysninger som er relevante for beskatningen, uten at det er nødvendig å endre ligningsloven § 6-11. For å skape klarhet går departementet likevel inn for at det i nr. 1 ny bokstav e presiseres at selskapenes rapporteringsplikt omfatter opplysninger som kan ha betydning for skattleggingen av den enkelte aksjonær ved realisasjon av aksjer. Det vises til departementets forslag til lovtekst. Nærmere

bestemmelser om hvilke opplysninger som skal rapporteres, foreslås fastsatt i forskrift.

Det fremgår av drøftelsen ovenfor at det for selskaper som ikke er registrert i VPS, relativt sjelden vil være aktuelt å gi opplysninger utover det som kreves i dag. Den utvidede opplysningsplikten gjelder forhold som i de fleste tilfeller ikke vil være aktuelle hvert år. I praksis er det derfor ikke tale om noen utvidet årlig rapportering for disse selskapene.

5.2.3 Ligningsloven kapittel 4 - opplysninger fra aksjonæren

Etter gjeldende rett skal aksjonærer gi opplysninger om aksjenes formuesverdi pr. 1. januar i ligningsåret, samt opplysninger som er nødvendige for beregningen av gevinst/tap ved ligningen for det året aksjene realiseres. Disse pliktene faller ikke bort med et aksjonærregister. Aksjonærregisteret vil imidlertid gjøre det lettere for aksjonæren å holde orden på størrelser som inngår i gevinst-/tap beregningene.

Når aksjonærregisteret trer i kraft, vil alle aksjonærer hvert år få seg forelagt opplysninger om egne aksjer som er registrert i registeret pr. 1. januar i ligningsåret. Opplysningene inntas i en beholdningsoppgave som sendes til aksjonæren etter at selskapene/VPS har foretatt sine rapporteringer, og opplysninger fra RISK-registeret er innhentet.

Aksjonærene vil bli oppfordret til å gå gjennom opplysningene og eventuelt korrigere/supplere med egne opplysninger/påstander. Dersom aksjonæren ikke har merknader til innholdet i aksjonærøppgaven, behøver han ikke å foreta seg noe ytterligere. Departementet legger til grunn at den helt klare hovedregelen vil være at aksjonæren ikke har merknader og dermed kan forholde seg passiv. I det året aksjonæren erverver aksjer, må han imidlertid

oppgi kostpris på aksjene for at disse skal bli registrert i aksjonærregisteret. Bakgrunnen for dette er at selskapet ikke kjenner aksjonærens kostpris. Tallene i beholdningsoppgaven kan også benyttes ved utfylling av formuespostene i selvangivelsen.

Aksjonærer som har realisert aksjer i ligningsåret vil få tilsendt et utkast til realisasjonsoppgave fra aksjonærregisteret. I utkastet vil det være inntatt opplysninger fra registeret om skattemessig inngangsverdi, herunder RISK-beløp. Etter at aksjonæren eventuelt har supplert og eventuelt korrigert opplysningene, må realisasjonsoppgave på vanlig måte leveres som vedlegg til selvangivelsen.

Den plikt aksjonærene allerede har til å opplyse om aksjenes formuesverdi og forhold som er relevante for beregning av gevinst/tap ved realisasjon, er hjemlet i ligningsloven § 4-1. Bestemmelsen pålegger skattyterne å bidra til at skatteplikten ”i rett tid blir klarlagt og oppfylt”, jf. ovenfor. Skattyters opplysningsplikt etter ligningsloven kapittel 4 tar sikte på forhold som har skattemessige implikasjoner i det år selvangivelsen gjelder. Skattyter har ikke plikt til å gi opplysninger om forhold som ikke har skattemessige virkninger dette året.

Opplysningene i aksjonærregisteret - som skattyter hvert år vil få forelagt i beholdningsoppgaven – har ikke skattemessige virkninger for det året selvangivelsen gjelder, med mindre aksjonæren har realisert aksjer dette året. Data som tas inn i registeret underlegges heller ingen alminnelig ligningsmessig kontroll før de registreres, jf. ovenfor.

Departementet er på denne bakgrunn kommet til at det ikke vil være hensiktsmessig å pålegge aksjonæren å gå gjennom beholdningsoppgaven og gi tilbakemelding dersom han mener at opplysningene om ham er

ufullstendige. Aksjeeierne vil imidlertid ha en klar egeninteresse i at opplysningene i registeret er oppdaterte, slik at gevinstberegningen blir enklere når aksjene realiseres. Departementet antar at aksjonærenes egeninteresse vil gi ham et tilstrekkelig incitament til å kontrollere den tilsendte beholdningsoppgaven.

For å understreke ønskeligheten av at aksjonæren kontrollerer det han får tilsendt, går departementet inn for at det etableres en egen hjemmel i ligningsloven kapittel 4 som åpner for at ligningsmyndighetene kan oppfordre skattyterne til å kontrollere beholdningsoppgaven. Det vises til departementets utkast til ny § 4-4 A i ligningsloven.

5.2.4 Innhenting av historiske data

For aksjer som erverves i året før aksjonærregisteret settes i drift, vil registeret inneholde opplysninger om kostpris, ervervstidspunkt, -måte og opprinnelig selskap. Slike opplysninger vil hentes fra den alminnelige rapporteringen fra selskapene og VPS i 1. kvartal 2004 i den utstrekning VPS/selskapene har slik informasjon.

For aksjer som er ervervet før de tidspunkter som nevnt ovenfor, legges det opp til at aksjonærregisteret skal inneholde opplysninger om ervervstidspunkt og -måte. Det er også ønskelig at historiske opplysninger om kostpris finnes i registeret. Dette gjør det nødvendig å innhente visse historiske data.

Det tas sikte på å innhente opplysninger om ervervstidspunkt og -måte fra aksjeselskapene tilbake til tidspunktet for innføringen av Skattereformen 1992, det vil si fra 1. januar 1992. Aksjonærenes opplysninger om ervervstidspunkt mv. før 1992 vil også bli registrert. Selskapene må gi

opplysninger om ervervstidspunkt og eventuelt ervervs måte for de som er aksjonærer pr. 31.12.2002.

En del historiske data vil kunne hentes fra *RISK-registeret*. Viktig selskapshistorikk vil – så langt det er oppgitt til ligningsmyndighetene – være registrert i RISK-registeret. Den selskapshistorikk som fremgår av RISK-registeret, vil bli lagt til grunn så langt det er teknisk mulig også for omfordeling av historiske inngangsverdier på grunnlag av de opplysninger som blir lagt inn i aksjonærregisteret.

Fra *VPS* vil historiske opplysninger bli søkt innhentet i den utstrekning opplysningene er tilgjengelige.

Selskapene vil bli bedt om å verifisere registrerte opplysninger i RISK-registeret vedrørende selskapshistorikk. Av hensyn til kvaliteten i fremtidige oppgaver fra aksjonærregisteret er det spesielt behov for å kvalitetssikre innholdet i RISK-registeret vedrørende justeringsfaktorer.

For innhenting av ervervstidspunkt gjelder det en viktig begrensning. Hvor det har funnet sted fusjoner eller fisjoner, vil det ikke innhentes opplysninger lenger tilbake i tid enn til den aktuelle selskapsomdannelsen.

Etter registrering i aksjonærregisteret, vil *aksjonærene* få tilsendt en foreløpig beholdningsoppgave. Aksjonærene må deretter kontrollere og eventuelt supplere selskapsopplysningene med egne opplysninger, bl.a. om ervervs måte og –kostnader.

Det vil ikke være nødvendig med hjemler for innhenting av historisk data, utover det som følger av det som er nevnt ovenfor.

5.2.5 Tidspunkt for innlevering av oppgaver

Det legges som nevnt opp til at de opplysninger som registreres i aksjonærregisteret om den enkelte aksjonær, skal forelegges for vedkommende etter at opplysningene er rapportert fra VPS/selskapet. Før dette kan skje, må opplysningene registreres og bearbeides av skattemyndighetene. Dette vil nødvendigvis ta noe tid. Den tidligste frist for innlevering av selvangivelse er i dag 28. februar. I og med at aksjonæren må gi sin eventuelle tilbakemelding på de tilsendte opplysningene sammen med selvangivelsen, må aksjonærregisteroppgaven sendes til aksjonæren i god tid før den 28. februar. Det betyr at oppgavefristene etter ligningsloven §§ 6-5 og 6-11 – med unntak av fristene for levering av skjema RF 1240 - må fremskyndes.

For at ligningsmyndighetene skal få nødvendig tid for bearbeiding av opplysninger for videreformidling til aksjonærene, slik at opplysningene eventuelt kan benyttes ved innlevering av selvangivelsen, kan oppgavefristen senest settes til 20. januar. Dette er for øvrig den samme fristen som gjelder for innlevering av lønns- og trekkoppgaver. Departementet ser at en slik fremskyndelse av oppgavefristen vil kunne oppleves som byrdefull for mange selskaper. For selskapene vil en fremskyndelse kreve rask oppdatering av aksjeeierboken og effektiv formidling av relevante opplysninger til Skattedirektoratet. En kort produksjonsperiode i Skattedirektoratet vil også være en utfordring for direktoratet.

I høringsnotat om endringer i årssyklus for ligning av næringsdrivende pekes det på at en eventuell senere innleveringsfrist for selvangivelser fra næringsdrivende vil kunne gi både selskapene/VPS og Skattedirektoratet noe bedre tid under tilrettelegging og produksjon av produktene fra aksjonærregisteret. En senere selvangivelsesfrist kan gjøre det aktuelt med

en utvidet frist for levering av oppgaver til aksjonærregisteret.

Departementet vil komme tilbake til dette spørsmålet på et senere tidspunkt.

De ulemper fristfremskyndelsen innebærer for selskapene, må imidlertid veies mot hensynet til en effektiv ligningsbehandling og til at aksjonærregisteret er mest mulig oppdatert, slik at registeret kan yte nødvendig service til aksjonærene. Departementet er etter en helhetsvurdering kommet til at merbelastningen med datainnsending fra selskapene og produksjonspress i Skattedirektoratet oppveies av nytten for aksjonærene, slik at det er forsvarlig å fremskynde oppgavefristen.

Som nevnt under punkt 4.5 ovenfor må etableringen av aksjonærregisteret også ses som en utvikling mot stadig større automatisering av ligningen. På noe lengre sikt er det naturlig å se for seg at opplysningene i aksjonærregisteret kan tas direkte inn i den forhåndsutfylte selvangivelsen. En fremskyndelse av fristen for innlevering av denne typen ”tredjemannsopplysninger” vil da uansett være vanskelig å unngå.

Det foreslås at fristen lovfestes. Det vises til departementets lovutkast.

5.2.6 For sent eller ikke leverte ligningsoppgaver fra VPS og selskapene
Departementet legger til grunn at de regler som allerede finnes på dette området, jf. omtalen under kap. 5.15, er tilstrekkelig og foreslår derfor ingen endringer i sanksjonsreglene

5.2.7 Ligningsmyndighetenes oppfordring til aksjonæren om å gå gjennom den tilsendte beholdningsoppgaven

Departementet antar at aksjonærens egeninteresse i at opplysningene i registeret er korrekte, vil utgjøre et tilstrekkelig incitament for aksjonæren til

å gå gjennom tilsendte beholdningsoppgaver. Det foreslås derfor ikke særskilte sanksjonsregler knyttet til ligningsloven § 4-4 A.

Departementet gjør oppmerksom på at aksjonæren ved utfylling av en eventuell realisasjonsoppgave – som i dag – må kunne dokumentere relevante opplysninger for beregning av gevinst/tap, uavhengig av hva som er registrert i aksjonærregisteret. Det vil således kunne være grunnlag for å ilegge tilleggsskatt selv om aksjonæren i aksjonæroppgaven legger til grunn de samme opplysningene som er tatt inn i aksjonærregisteret, når opplysningene er uriktige og feilen ikke er unnskyldelig fra skattyters side. Det gjelder selv om feilen skriver seg fra mange år tilbake, og skattyter ikke lenger har dokumentasjon som kan vise feilen. Det vil bli opplyst om disse forhold i de skjemaene som aksjonæren skal fylle ut.

6. ENDRINGER I REGLENE OM RISK-REGULERING

6.1 Innledning

I St.prp. nr. 1 (2000-2001) pkt. 2.3.5 er det gitt en omtale av bakgrunnen for forslaget om å etablere et aksjonærregister, samt hvilke opplysninger et slikt register vil inneholde. I denne sammenheng påpekes det at "Dagens regelverk vedrørende omfordeling av inngangsverdier er til dels uklart og ufullstendig. Dette vil gjøre det vanskelig med en maskinell fordeling og omfordeling av inngangsverdier. Departementet vil derfor fremme nødvendige forslag til presiseringer og endringer i regelverket før aksjonærregisteret trer i funksjon."

Et uklart og ufullstendig regelverk om omfordeling av inngangsverdier ved endring av en aksjes forholdsmessige andel av selskapets kapital, er uheldig både for skattyter og for ligningsmyndighetene. Et uklart og ufullstendig regelverk vil også være uheldig for det videre arbeidet med å etablere et

aksjonærregister. Omfordelingstilfellene bør i størst mulig grad reguleres i lov og forskrift. Dette gjelder både omfordelingen av RISK-beløp, og av inngangverdier ellers. Spørsmålet om omfordeling av skatteposisjonene innbetalt aksjekapital og overkurs vil imidlertid ikke bli omtalt i dette høringsnotatet. Dette spørsmålet vil departementet komme tilbake til ved en senere anledning.

Skatteloven § 10-34 tredje ledd tredje punktum regulerer tilfeller der skattyters aksjepost undergår endringer i form av fondsemisjon, oppdeling av en aksje i flere (splitt), sammenslåing av flere aksjer til en (spleis), samt skattefrie fusjoner og fisjoner. Opprinnelig inngangsverdi og akkumulert RISK-beløp på skattyters tidligere aksjer skal i slike tilfeller omfordeles på skattyters nye aksjer etter at endringene er gjennomført. Nærmere regler om omfordeling av RISK-beløp er gitt i Finansdepartementets forskrift til skatteloven av 19. november 1999 (skattelovforskriften) § 34-10.

6.2 Fusjon

Ved fusjoner er det et overordnet vilkår for skattefrihet at fusjonen skjer med skattemessig kontinuitet både for selskapet og for dets eiere, jf. skatteloven § 11-7. Dette innebærer at alle skatteposisjoner skal videreføres etter fusjonen. Det er således prinsipielt riktig at også tidligere akkumulert RISK-beløp videreføres etter en fusjon.

Skattelovforskriften § 10-34-1 bokstav c inneholder regler om omfordeling av RISK-beløp i fusjonstilfeller. Ved skattefrie fusjoner skal det beregnes en justeringsfaktor for aksjene i det overdragende selskapet ved å dividere antall aksjer i det overdragende selskapet på antall aksjer aksjonærene i det overdragende selskapet får i det overtakende selskapet.

Det finnes imidlertid fusjonsformer som i dag ikke dekkes av ordlyden i skattelovforskriften § 10-34-1 bokstav c. Det ovennevnte kravet om skattemessig kontinuitet gjelder imidlertid også for slike fusjonstilfeller. Nedenfor gis det en beskrivelse av disse fusjonsformene, samt en vurdering av hvordan RISK-beløp bør omfordeles i de ulike fusjonstilfellene.

6.2.1 Fusjon mellom morselskap og heleid datterselskap

Et heleid datterselskap kan overtas av morselskapet ved fusjon etter en forenklet fremgangsmåte angitt i asl. § 13-23/asal. § 13-24. I slike tilfeller vil morselskapets aksjer i datterselskapet falle bort uten at det utstedes vederlagsaksjer i morselskapet. Disse fusjonstilfellene vil således ikke dekkes av ordlyden i skattelovforskriften § 10-34-1 bokstav c.

Ved fusjoner mellom morselskap og heleid datterselskap legges det i praksis til grunn at det samlede RISK-beløpet på morselskapets aksjer i det overdragende datterselskapet skal overføres til aksjene i morselskapet etter prinsippet om realisasjons-RISK, jf. skatteloven § 10-34 annet ledd sjette og syvende punktum. Løsningen gjelder kun omfordeling av RISK-beløp og ikke opprinnelige inngangsverdier. Bakgrunnen for dette er at inngangsverdien på aksjene i morselskapet allerede vil reflektere den opprinnelige inngangsverdien på aksjene i datterselskapet. Opprinnelige inngangsverdier på aksjene i datterselskapet vil falle bort ved slike fusjoner.

Ved fusjon mellom mor- og datterselskap som inngår i RISK-konsern, skal det imidlertid ikke skje noen omfordeling av RISK-beløp. I slike tilfeller vil RISK-beløp knyttet til aksjene i datterselskapet allerede være tilordnet aksjene i morselskapet via reglene om gjennomgående RISK.

Etter departementets vurdering bør ovennevnte metode for omfordeling av RISK-beløp ved fusjon av heleid datterselskap, lov- og forskriftsreguleres. Det vises til vedlagte forslag til endring av skattelovforskriften § 10-34-1 nytt fjerde ledd bokstav a. Videre vises det til vedlagte forslag til endring av skattelovforskriften § 10-34-22 nytt fjerde ledd.

6.2.2 Fusjon mellom morselskap og deleid datterselskap

Også et deleid datterselskap kan innfusjoneres i morselskapet. Ved slike fusjoner er man imidlertid avskåret fra å følge den forenklete fremgangsmåten i asl § 13-23/asal § 13-24. I stedet må man anvende de alminnelige regler om fusjon ved opptak i asl/asal § 13-2 første ledd så langt de rekker.

Ved fusjon mellom mor- og et deleid datterselskap mottar minoritetsaksjonærene i det overdragende datterselskapet vederlagsaksjer i det overtakende morselskapet. Omfordeling av RISK-beløp fra minoritetsaksjonærenes aksjer i datterselskapet på vederlagsaksjene i morselskapet kan skje i samsvar med skattelovforskriften § 10-34-10 tredje ledd bokstav c. Omfordelingen vil imidlertid bare gjelde en begrenset andel av aksjene i det overdragende selskap. For å ta hensyn til dette bør ordlyden i skattelovforskriften § 10-34-1 tredje ledd bokstav c presiseres. Det vises til vedlagte forslag til endring av skattelovforskriften § 10-34-1 tredje ledd bokstav c.

Morselskapets aksjer i datterselskapet bortfaller ved fusjonen da morselskapet ikke kan utstede aksjer til seg selv. Omfordeling av RISK-beløp fra morselskapets aksjer i det innfusjonerte datterselskapet vil således ikke omfattes av ordlyden i skattelovforskriften § 10-34-1 tredje ledd bokstav c. En konsekvent løsning tilsier imidlertid at akkumulert RISK-beløp på disse

aksjene overføres til aksjene i morselskapet etter reglene om realisasjons-RISK, jf. skatteloven § 10-34 annet ledd sjette og syvende punktum. For å unngå en forskyvning av disse RISK-beløpene over på de tidligere minoritetsaksjonærene i datterselskapet, må RISK-beløpene legges over på morselskapet særskilt, og ikke som en del av RISK-reguleringen pr. 1. januar året etter fusjonsåret. Det vises til vedlagte forslag til endring av skattelovforskriften § 10-34-1 nytt fjerde ledd bokstav b.

6.2.3 Søsterfusjon uten utstedelse av vederlagsaksjer

Også fusjon mellom heleide datterselskaper kan skje uten vederlag etter asl § 13-23/ asal § 13-24. Morselskapet vil i slike tilfeller ikke motta vederlagsaksjer for det innfusjonerte datterselskapet. En slik fusjon vil således ikke dekkes av skattelovforskriften § 10-34-1 bokstav c.

Hensynet til skattemessig kontinuitet tilsier at RISK-beløp knyttet til aksjene i det overdragende datterselskap videreføres på morselskapets aksjer i det overtakende datterselskap. Det vises til vedlagte forslag til endring av skattelovforskriften § 10-34-1 nytt fjerde ledd bokstav c.

For å sikre skattemessig kontinuitet, må også morselskapets inngangsverdier på aksjene i det overdragende selskap overføres til aksjene i det overtakende selskap. Dette kan enten gjøres ved å overføre inngangsverdiene aksje for aksje, eller ved å fordele inngangsverdiene med likt beløp på aksjene i det overtakende datterselskapet. Den praktisk enkleste måten vil her være å fordele inngangsverdiene med likt beløp på aksjene i det overtakende datterselskapet. Den korrekte fremgangsmåten vil imidlertid være å overføre verdiene aksje for aksje. I motsatt fall vil slike søsterselskapsfusjoner åpne for uønskede tilpasningsmuligheter.

6.2.4 Innfusjonering av morselskap i datterselskap (omvendt fusjon)

En innfusjonering av morselskap i datterselskap (omvendt fusjon), vil ikke omfattes av reglene i asl § 13-23/asal § 13-24 om forenklet fusjon uten vederlagsaksjer. Ved slike fusjoner må man derfor følge reglene om fusjon mot vederlagsaksjer.

Omfordeling av RISK-beløp på aksjene i morselskapet kan i slike fusjonstilfeller foretas etter reglene i skattelovforskriften § 10-34-1 tredje ledd bokstav c. Omfordeling av RISK-beløp på morselskapets aksjer i datterselskapet vil derimot ikke omfattes av ordlyden i denne bestemmelsen.

Dersom datterselskapet inngikk i RISK-konsern med morselskapet, vil det ikke være nødvendig (og heller ikke riktig) å omfordele RISK-beløp fra aksjene i datterselskapet til aksjene i morselskapet i den grad RISK i datterselskapet er lagt opp som gjennomgående RISK på aksjene i morselskapet.

Dersom datterselskapet ikke inngikk i RISK-konsern med morselskapet, kan RISK-beløpet på morselskapets aksjer i datterselskapet gå tapt ved fusjonen. Etter gjeldende rett er det ikke hjemmel for å omfordele dette RISK-beløpet på aksjene som aksjonærene i morselskapet får i datterselskapet.

Som nevnt over er det imidlertid et overordnet vilkår for skattefrihet at fusjonen skjer med skattemessig kontinuitet. I og med at alle skatteposisjoner med dette skal videreføres, vil det være riktig at også tidligere akkumulert RISK-beløp i det overtakende datterselskapet videreføres. Dette kan skje ved at RISK-en overføres til aksjonærene i det innfusjonerte morselskapet etter prinsippet om realisasjons-RISK. Rent økonomisk vil dette være en riktig løsning for de nye aksjonærene da den

akkumulerte RISK-en i det overtakende datterselskapet har vært å anse som en verdi for morselskapet gjennom aksjene i datterselskapet.

Skattemessige motiver bør ikke være utslagsgivende for valg av fusjonsform. En bør derfor søke å unngå ulike løsninger for fordeling av RISK-beløp avhengig av om datter innfusjoneres i mor eller mor innfusjoneres i datter. Også dette taler for at tidligere akkumulert RISK-beløp i det overtakende datterselskapet skal videreføres. Ved en slik løsning vil riktignok tidligere aksjonærer i morselskapet kunne få tilordnet RISK utover det som stammer fra egen eiertid. Dette vil imidlertid være et utslag av kontinuitetsprinsippet ved fusjoner som innebærer at alle skatteposisjoner skal videreføres ved fusjonen.

På denne bakgrunn foreslår departementet at RISK-beløp knyttet til morselskapets aksjer i det overtakende datterselskapet skal omfordeles til vederlagsaksjene som morselskapet mottar i det overtakende datterselskapet. Dette prinsippet bør inntas i skattelovforskriften. Det vises til vedlagte forslag til endring av skattelovforskriften § 10-34-1 nytt fjerde ledd bokstav d.

For eventuelle utenforstående aksjonærer (minoritetsaksjonærer) i det overtakende selskapet, vil fusjonen ikke ha noen innvirkning. Disse aksjonærene vil beholde sine opprinnelige aksjer med tilhørende skatteposisjoner uendret.

6.2.5 Fusjon med utstedelse av vederlagsaksjer i det overtakende selskaps morselskap (konsernfusjon)

Med konsernfusjon menes fusjoner der det ikke utstedes vederlagsaksjer i det overtakende selskap, men i et annet selskap i samme konsern som det overtakende selskap. Slik konsernfusjon kan gjennomføres uten beskatning

dersom vederlagsaksjene består av aksjer i det overtakende selskaps morselskap, jf. skatteloven § 11-2 første ledd.

Trekantfusjoner (konsernfusjoner) dekkes ikke av ordlyden i skattelovforskriften § 10-34-1 tredje ledd bokstav c. Hensynet til skattemessig kontinuitet tilsier imidlertid at akkumulert RISK-beløp på aksjene i det innfusjonerte selskap skal omfordeles til vederlagsaksjene i det overtakende selskaps morselskap ved denne typen fusjoner. Etter departementets vurdering bør derfor dagens forskriftstekst endres til også å omfatte slike konsernfusjoner. Det vises til vedlagte forslag til endring av skattelovforskriften § 10-34-1 tredje ledd bokstav c.

6.3 Fisjon

Også ved fisjoner er det et overordnet vilkår for skattefrihet at fisjonen skjer med skattemessig kontinuitet, både for selskapet og for dets eiere, jf. skatteloven § 11-7. Dette innebærer at alle skatteposisjoner skal videreføres. Også ved fisjoner skal således tidligere akkumulert RISK-beløp videreføres etter fisjonen.

Skattelovforskriften § 10-34-1 tredje ledd bokstav d gir nærmere regler om omfordeling av RISK-beløp i fisjonstilfeller. Ved skattefrie fisjoner skal det beregnes en justeringsfaktor for det enkelte overtakende (utfisjonerte) selskap ved at pålydende på aksjene i det overtakende selskap divideres med pålydende på aksjene i det overdragende (fisjonerende) selskapet. Det skal beregnes en justeringsfaktor for hvert av de overtakende selskapene.

Det finnes imidlertid fisjonsformer som i dag ikke dekkes av ordlyden i skattelovforskriften § 10-34-1 bokstav d. Det ovennevnte kravet om skattemessig kontinuitet omfatter imidlertid også slike fisjonstilfeller.

Nedenfor gis det en beskrivelse av disse fisjonsformene, samt en vurdering av hvordan RISK-beløp bør omfordeles i de ulike fisjonstilfellene.

6.3.1 Fisjon med utstedelse av vederlagsaksjer i det overtakende selskaps morselskap (konsernfisjon)

Med konsernfisjoner menes fisjoner der det ikke utstedes vederlagsaksjer i det overtakende selskap, men i et annet selskap innen samme konsern som det overtakende selskap. Konsernfisjoner kan gjennomføres uten beskatning såfremt vederlagsaksjene består av aksjer i morselskapet til det overtakende selskap, jf. skatteloven § 11-4 første ledd.

Konsernfisjoner er i dag ikke omfattet av ordlyden i skatteloven § 10-34 tredje ledd bokstav e. Hensynet til skattemessig kontinuitet tilsier imidlertid at akkumulert RISK-beløp på aksjene i det overdragende (fisjonerende) selskap skal omfordeles til vederlagsaksjene i det overtakende selskaps morselskap. Dagens lovtekst bør således endres slik at den også omfatter slike konsernfisjoner. Det vises til vedlagte forslag til endring av skatteloven § 10-34 tredje ledd bokstav e.

Konsernfisjoner omfattes i dag heller ikke av ordlyden i skattelovforskriften § 10-34-1 tredje ledd bokstav d om beregning av justeringsfaktor for det overtakende (utfisjonerte) selskap. Også her bør det foretas en endring slik at forskriftsbestemmelsen omfatter slike konsernfisjoner. Det vises til vedlagte forslag til endring av skattelovforskriften § 10-34-1 tredje ledd bokstav d.

6.3.2 Fisjon ved nedsettelse av pålydende på aksjene i det overdragende selskapet

Fisjoner kan også gjennomføres uten innløsning av enkeltaksjer, men med nedskrivning av pålydende på aksjene i det overdragende selskap.

Fisjoner som gjennomføres uten innløsning av enkeltaksjer, dekkes ikke direkte av bestemmelsen i skatteloven § 10-34 tredje ledd tredje punktum om omfordeling av RISK-beløp, eller av ordlyden i skattelovforskriften § 10-34-1 om beregning av justeringsfaktor. I samsvar med de kontinuitetsforutsetninger fisjonsreglene bygger på, må det likevel legges til grunn at det skal foretas en omfordeling av RISK-beløp også i slike fisjonstilfeller. Omfordelingen må skje ved at RISK-beløpene på aksjene i det overdragende selskap skal fordeles på aksjene i det overdragende og i det overtakende selskap ut fra aksjenes pålydende før og etter fusjonen. Omfordelingen innebærer således at RISK-beløpet på aksjene i det overdragende selskap må nedreguleres tilsvarende den andel av RISK-beløpet som overføres til vederlagsaksjene i det overtakende selskap.

Departementet foreslår at det inntas en ny bestemmelse i skatteloven § 10-34 tredje ledd som omfatter omfordeling av RISK-beløp i ovennevnte fisjonstilfeller. Det vises til vedlagte utkast til skatteloven § 10-34 tredje ledd ny bokstav f.

Videre foreslår departementet at det inntas en ny bestemmelse i skattelovforskriften § 10-34-1 tredje ledd om beregning av justeringsfaktor i ovennevnte fisjonstilfeller. Det vises til vedlagte forslag til skattelovforskriften § 10-34-1 tredje ledd ny bokstav e.

6.4 Omfordeling av RISK-beløp ved sletting av egne aksjer

6.4.1 Innledning

Et selskap kan erverve aksjer i seg selv (egne aksjer) på ulike måter. F.eks. kan både vertikale og horisontale fusjoner medføre at overtakende selskap erverver egne aksjer. Dette gjelder hvor det overdragende selskap eier aksjer i det overtakende selskap på fusjonstidspunktet. Etter gjeldende rett skal RISK-beløp på disse aksjene videreføres på selskapets egne aksjer etter fusjonen. Videre kan selskapet erverve egne aksjer ved tilbakekjøp av aksjer fra sine aksjonærer. Senere års RISK-beløp skal fordeles også på selskapets egne aksjer.

Dersom de egne aksjene senere slettes, kan det oppstå spørsmål om RISK-beløp knyttet til disse bør overføres til de øvrige aksjene i selskapet på slettingstidspunktet. Etter gjeldende regelverk vil det ikke være adgang til en slik overføring. Ved sletting av egne aksjer faller RISK-beløpet på disse bort. En slik løsning er imidlertid ikke optimal i et videre økonomisk perspektiv.

Etter departementets vurdering bør det derfor foreslås en lovendring om at RISK-beløp opptjent på egne aksjer skal overføres til de øvrige aksjer i selskapet når de egne aksjer slettes.

6.4.2 Nærmere vurdering av forslaget

Erverv av egne aksjer tilsvarende reelt sett en innløsning av aksjene med tilsvarende nedsettelse av aksjekapitalen. Aksjene har i utgangspunktet ingen verdi når selskapet eier dem selv. Dette er hovedgrunnen til at det tidligere var sterke begrensninger i adgangen for et selskap til å erverve og eie egne aksjer.

Formelt sett er det likevel et kjøp av aksjer som finner sted når selskapet erverver egne aksjer. Fra en selskapsrettslig synsvinkel kan aksjene ikke anses bortfalt når selskapet erverver dem, og i flere sammenhenger er det velbegrunnet at et selskap sitter med aksjer i seg selv. Adgangen for et selskap til å eie egne aksjer ble derfor vesentlig utvidet ved innføringen av de nye aksjelovene, dvs. f.o.m. 1999. De nye aksjelovene åpner for at et selskap kan erverve egne aksjer dersom den samlede pålydende verdi av selskapets egne aksjer etter ervervet ikke overstiger 10 prosent av selskapets aksjekapital.

Skattelovgivningen regulerer ikke direkte den skattemessige behandlingen av egne aksjer. Skattemessig behandling av egne aksjer må skje gjennom anvendelse av skattemessige hovedregler og hovedprinsipper, holdt opp mot de økonomiske realitetene og selskapsrettslige regler.

I et brev av 8. august 2001 til Skattedirektoratet, gikk departementet nærmere inn på ulike skatterettslige spørsmål som kan oppstå i tilknytning til egne aksjer. Løsningene som er angitt i brevet, er i stor grad utslag av at departementet har lagt vekt på de økonomiske realitetene ved egne aksjer. I en del sammenhenger er det imidlertid lagt avgjørende vekt på formelle selskapsrettslige forhold, først og fremst at aksjene selskapsrettslig sett ikke bortfaller når selskapet erverver dem.

I brevet går departementet også inn på RISK-regulering av aksjenes kostpris. I brevet vises det til Lignings-ABC 2000 side 27 hvor det heter:

”Eier selskapet aksjer i seg selv, skal disse aksjene være med ved fordelingen av RISK-beløp. Dette gjelder også aksjer som er eid i strid med aksjeloven.”

I brevet uttaler departementet at denne løsningen ”kan videreføres inntil videre”. Videre uttales det i brevet at selskapets innløsning eller sletting av egne aksjer ikke er å anse som en skattemessig realisasjon etter skatteloven § 10-31, jf. § 10-37.

Departementet legger til grunn at det ovenstående må anses som gjeldende rett. Etter gjeldende rett skal således akkumulert RISK på egne aksjer som slettes, ikke overføres til aksjonærene i selskapet. En slik løsning er imidlertid ikke optimal da den ikke tar hensyn til at det økonomisk sett ikke er korrekt å gi RISK på egne aksjer, og fordi aksjen faktisk blir innløst.

6.4.3 Departementets forslag til endring

På bakgrunn av det ovennevnte foreslår departementet en lovendring slik at RISK-beløp som er opptjent på egne aksjer, skal overføres til de resterende aksjene i selskapet når de egne aksjene slettes. Det vises til vedlagte forslag til endring i skatteloven § 10-34 tredje ledd, ny bokstav g.

6.5 Alternative inngangsverdier ved bruk av aksjonærregisteret

Aksjonærregisteret tar som nevnt sikte på å innhente visse historiske opplysninger fra selskapene tilbake til tidspunktet for innføringen av Skattereformen 1992, det vil si fra 1. januar 1992. Aksjonærenes opplysninger om ervervstidspunkt mv. før 1992 vil også bli registrert.

For aksjer ervervet før 1989, ble det ved innføringen av Skattereformen 1992 fastsatt alternative inngangsverdier pr. 1. januar 1992 for aksjer som var eiet utenfor næring. Disse alternative inngangsverdier er i dag registrert i skatteetatens RISK-register.

Aksjonærene kan ved realisasjon av slike aksjer ervervet før 1989 velge den gunstigste (det vil si høyeste) av enten sin opprinnelige kostpris mv. eller en alternativ inngangsverdi (med enkelte begrensninger) som sin skattemessige inngangsverdi.

For slike børsnoterte aksjeselskaper er den eneste alternative inngangsverdi oppregulert børsverdi 1. januar 1992. Aksjonærene kan uten begrensninger velge mellom kostpris mv. og oppregulert børsverdi 1. januar 1992.

For slike ikke-børsnoterte aksjeselskaper ble følgende alternative inngangsverdier fastsatt:

- Skattemessig formuesverdi 1. januar1992 (fastsatt for alle aktuelle aksjeselskap)
- Regnskapsmessig egenkapital 1. januar1992 (fastsatt for alle aksjeselskap)
- Takstverdi 1. januar1992 (fastsatt for de aksjeselskap som krevde slik takstverdi)

En aksjonær i et ikke-børsnotert aksjeselskap kan uten begrensninger velge skattemessig formuesverdi 1. januar1992 istedenfor kostpris mv. som sin skattemessige inngangsverdi. Med hensyn til de alternative inngangsverdiene regnskapsmessig egenkapital 1. januar1992 og takstverdi 1. januar1992 kan aksjonær benytte disse for å redusere gevinst ned til kr 0, men tap kan ikke beregnes.

Aksjonærregisteret tar så langt det lar seg gjøre sikte på å innarbeide et automatisk valg av den for aksjonærene mest gunstige inngangsverdi.

For slike børsnoterte aksjer vil aksjonærregisteret automatisk velge den høyeste av opprinnelig kostpris mv. og oppregulert børsverdi 1. januar1992, som aksjonærs skattemessige inngangsverdi.

For slike ikke-børsnoterte aksjer vil aksjonærregisteret i utgangspunktet automatisk velge den høyeste av opprinnelig kostpris mv. og skattemessig formuesverdi 1. januar1992, som aksjonærs skattemessige inngangsverdi. Videre vil det bli innarbeidet en funksjon som medfører at det i det enkelte tilfelle kan velges å skrive ut realisasjonsoppgave med utgangspunkt i regnskapsmessig egenkapital 1. januar1992 eller takstverdi 1. januar 1992. Aksjonærregisteret vil således fungere slik at den gunstigste inngangsverdi for den enkelte aksjonær i utgangspunktet blir automatisk forvalgt som aksjonærs skattemessige inngangsverdi.

6.6 Skatteloven § 10-37 tredje ledd tredje pkt. – differanse-RISK i selskap som er oppløst

Ved oppløsning av aksjeselskap skal aksjonærene tilordnes RISK i oppløsningsåret frem til og med eventuell forhåndsligning. Oppløsningen setter således en sluttstrek for RISK-reguleringen i selskapet. Skulle selskapets ligning bli tatt opp på nytt, og dette medfører endring av selskapets inntekt, skal det ikke gjennomføres ny RISK-beregning i selskapet, jf. skatteloven § 10-37 tredje ledd tredje pkt.

Bestemmelsen i skatteloven § 10-37 tredje ledd tredje pkt. er begrunnet ut fra ligningstekniske hensyn. Bestemmelsen medfører imidlertid uønskede tilpasningsmuligheter.

Et selskap kan unnlate å anmode om forhåndsligning før selskapet oppløses. I stedet kan selskapet levere selvangivelse etter utgangen av avviklingsåret, og samtidig kreve at underskudd i avviklingsåret dekkes i tidligere års

overskudd etter skatteloven § 14-7 annet ledd. Resultatet kan bli at selskapet får lav eller ingen skattepliktig inntekt i endringsåret. Selskapet vil da få tilbakebetalt for mye innbetalt skatt. Som følge av bestemmelsen i skatteloven § 10-37 tredje ledd tredje pkt., skal tidligere RISK-beregning ikke endres i slike tilfeller. Reduksjonen i selskapets skattlagte kapital vil med andre ord ikke reflekteres i selskapets RISK-beregning. Aksjonærene vil følgelig få høyere RISK-beløp enn det selskapets skattlagte kapital gir grunnlag for.

På bakgrunn av det ovennevnte foreslår departementet at bestemmelsen i skatteloven § 10-37 tredje ledd tredje pkt. oppheves.

6.7 Skatteloven § 10-34 femte ledd - differanse-RISK i selskap som er oppløst i forbindelse med fusjon/fisjon

Etter gjeldende rett skal som nevnt endring av ligning etter at et selskap er oppløst ikke påvirke aksjonærenes inngangsverdi, jf. skatteloven § 10-37 tredje ledd tredje pkt. Det er ikke gjort unntak for tilfeller der et selskap oppløses i forbindelse med en skattefri fusjon eller fisjon. Bestemmelsen innebærer således at differanse-RISK i et overdragende selskap ikke skal overføres til aksjene i det overtakende selskap i slike tilfeller.

Alminnelige kontinuitetsbetraktninger tilsier imidlertid at differanse-RISK i det overdragende selskap bør overføres til aksjene i det overtakende selskap dersom det overdragende selskap oppløses i forbindelse med en skattefri fusjon eller fisjon. En slik overføring av differanse-RISK er også i tråd med foreliggende praksis.

På bakgrunn av det ovennevnte foreslår departementet at det gjennomføres en lovendring slik at differanse-RISK i det overdragende selskap skal overføres til overtakende selskap dersom det overdragende selskap oppløses

i forbindelse med en skattefri fusjon eller fisjon. Det vises til vedlagte forslag til endring av skatteloven § 10-34 femte ledd.

6.8 Skattelovforskriften § 10-34-22 tredje ledd

Skattelovforskriften § 10-34-22 inneholder nærmere regler om beregning av reguleringsbeløp ved gjennomgående RISK i konsern. Bestemmelsens tredje ledd regulerer tilfeller der det i løpet av inntektsåret er realisert aksjer i datterselskap som inngikk i RISK-konsernet 1. januar samme år. I slike tilfeller skal det i følge bestemmelsen fastsettes et gjennomgående RISK-reguleringsbeløp for de realiserte datterselskapsaksjene. Dersom det var knyttet et positivt reguleringsbeløp til de realiserte aksjene, skal det fastsettes et tilsvarende negativt gjennomgående RISK-beløp. Motsatt skal det fastsettes et positivt gjennomgående RISK-beløp dersom det var knyttet et negativt reguleringsbeløp til de realiserte aksjene.

Etter bestemmelsens ordlyd skal det ikke fastsettes en tilsvarende gjennomgående RISK-regulering dersom datterselskapet ikke inngikk i RISK-konsernet 1. januar samme år, selv om datterselskapet har inngått i RISK-konsernet tidligere år. Dette innebærer at det kan oppstå tilfeller der aksjene i morselskapet blir tilordnet RISK to ganger fra de realiserte datterselskapsaksjene, først via gjennomgående RISK, og deretter via realisasjons-RISK. Det vil således kunne oppstå en utilsiktet dobbeltkorreksjon i slike tilfeller. For å unngå dette foreslår departementet å endre bestemmelsens ordlyd. Det vises til vedlagte forslag til endring av skattelovforskriften § 10-34-22 tredje ledd.

7. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Den noe utvidede opplysningsplikten omfatter blant annet innberetning av opplysninger om endringer i aksjonærstrukturen, kapitalutvidelser og –

nedsettelse, innløsning av enkeltaksjer, fusjon og fisjon og opplysninger om skattemessig og regnskapsmessig innbetalt aksjekapital og overkurs.

For *VPS-registrerte selskaper* vil merbelastningen ikke bli særlig stor, i og med at de fleste opplysningene skal innrapporteres via VPS, med utgangspunkt i de opplysningene VPS allerede besitter.

For *selskaper som ikke er registrert i VPS* vil utvidelsen også få mindre praktisk betydning. De nye opplysningene som skal rapporteres gjelder i det vesentligste forhold som relativt sjelden oppstår i slike selskap.

I dag gir aksjeselskaper opplysninger om alle aksjonærer ved siste årsskifte, herunder om samlet utbytte utdelt i løpet av året. På selskapsnivå gis det opplysninger om samlet aksjekapital, antall aksjer, pålydende og samlet utdelt utbytte. Det at aksjonærene årlig får oppgitt RISK-beløp pr. aksje fra aksjonærregisteret, kan gjøre det aktuelt å frita selskapene fra sin rapporteringsplikt til aksjonærene.

For et selskap med bare en aksjeklasse hvor det ikke skjer endringer i aksjonær- eller kapitalforholdene i løpet av året – noe som er situasjonen for de fleste mindre selskaper - innebærer departementets forslag at selskapets opplysningsplikt bare utvides til å omfatte tidspunkt for utdeling av eventuelt utbytte.

Dersom det oppstår endringer i aksjonær og/eller kapitalforholdene – noe som for mange mindre selskaper vil fremstå som mer ”ekstraordinært” – innebærer departementets forslag at det må gis enkelte tilleggsopplysninger.

Ved *endringer i aksjonærforholdene* innebærer departementets forslag at det skal opplyses om type erverv (f.eks salg) og om aksjonærer som er kommet

til og gått ut i løpet av samme år, men som ikke har mottatt utbytte. Også opplysninger om avhenderens overdragelse (tidspunkt, antall aksjer, vederlag og overdragelsesmåte) blir da nye i oppgaven.

Dersom *aksjekapitalen splittes* på flere aksjer, må selskapene i dag gi opplysninger om tidspunktet for splittelsen og om samlet antall aksjer før og etter. Selskapene må også regne ut en justeringsfaktor for bruk ved omfordeling av RISK og aksjonærenes inngangsverdier. Departementets forslag innebærer at det i tillegg må opplyses om antall aksjer og tidspunktet for splittelsen for hver aksjonær.

Dersom selskaper *fusjonerer*, må det etter gjeldende rett gis opplysninger om tidspunktet for fusjonen, hvilke selskap som er omfattet og om forholdet mellom innløste aksjer og vederlagsaksjer i det overtakende selskap. Departementets forslag innebærer at overdragende og overtakende selskap for hver enkelt aksjonær må gi opplysninger om antall aksjer, tidspunktet for fusjon samt type fusjon. Det overtakende selskap må også opplyse om pålydende for innløste aksjer.

Den belastningen som *aksjonærene* får ved å gjennomgå beholdningsoppgaven fra aksjonærregisteret det enkelte år, vil erstatte den belastningen aksjonærene uansett ville hatt ved realisasjon av aksjene.

Departementet er kjent med at en viktig årsak til skattyternes kontakt med ligningskontoret før innlevering av selvangivelse, er utfordringer knyttet til utfylling av realisasjonsoppgave for aksjer. Under ligningsbehandlingen oppdages det ofte feil ved aksjonærenes angivelse av RISK-beløp. Aksjonærenes innberetning av gevinst eller tap ved realisasjon vil bli forenklet ved at aksjonærene får hjelp til beregning av inngangsverdiene på aksjer i form av et utkast til realisasjonsoppgave. Dersom aksjonæren

kontrollerer de tallene som legges inn i registeret underveis, vil det være mulig å legge det tilsendte utkastet til realisasjonsoppgave med tillegg av salgsvederlag ved selvangivelsen.

For at aksjonærregisteret skal kunne gi bistand ved beregning av inngangsverdi for aksjer som er ervervet før oppstart av registeret er det nødvendig med en del historiske data. Dette er nærmere omtalt i kapittel 5.2.4. Dette vil medføre noe ekstrabelastning for selskapene og aksjonærene i forbindelse med oppstart av registeret.

Etter departementets oppfatning er det vanskelig å komme med noen tallmessig analyse av selskapenes og aksjonærenes kostnader og besparelser som følge av opprettelsen av aksjonærregisteret.

Det er anslått at kostnader til drift av et aksjonærregister vil bli om lag 13,5 mill. kroner årlig. Kostnadene vil i hovedsak påløpe til drift av løsningen i en sentral enhet og porto til utsending av materiale til selskap, VPS og aksjonærer. Det er antatt at nytteverdien for likningskontorene vil utligne belastning ved innlegging av tilleggsopplysninger, og endringer fra aksjonærene. Det er forutsatt at skatteetaten må dekke kostnadene til drift av løsningen innenfor egen ramme.

Arbeidet med utvikling av aksjonærregisteret startet opp i november 2001. Frem til oppstart i 2004 vil skatteetaten arbeide med å klargjøre til drift ved å registrere data, opplæring og å utarbeide rutinebeskrivelser. Per 15. november 2002 har det påløpt om lag 29 mill. kroner til prosjektet, og totale prosjektkostnader er anslått til om lag 50 mill. kroner.

8. LOV- OG FORSKRIFTSENDRINGER

8.1 Forslag til endringer i lov om ligningsforvaltning (ligningsloven) 13. juni 1980 nr. 24

Ny § 4-4 A skal lyde:

”§ 4-4 A Opplysninger for bruk i et aksjonærregister

- 1. Ligningsmyndighetene kan oppfordre aksjonær som omfattes av § 4-2 nr. 1 til å gi opplysninger som er nødvendige i et aksjonærregister og som kan få betydning for skattleggingen av ham ved realisasjon av aksjene.*
- 2. Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av denne bestemmelsen.”*

Overskriften i § 6-5 skal lyde:

”§ 6-5 Om fondsaktiver m.v.”

§ 6-5 ny nr. 3 skal lyde:

”3. Verdipapirregistre skal innen 20. januar i ligningsåret ukrevet gi ligningsmyndighetene oppgave over forhold som kan få betydning for skattleggingen av den enkelte investor ved realisasjon av aksjer. Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av denne bestemmelsen, herunder bestemme at det skal gis opplysninger om forhold som nevnt for tidligere år.”

§ 6-5 nr. 3 blir ny nr. 4.

§ 6-11 nr. 1 ny bokstav e skal lyde skal lyde:

”e. opplysninger som kan få betydning for skattleggingen av den enkelte aksjonær ved realisasjon av aksjer. Ligningsmyndighetene kan også pålegge selskapene å gi slike opplysninger for tidligere år.”

§ 6-11 nr. 2 skal lyde:

”2. Med mindre annet er bestemt, leveres oppgave som nevnt i nr. 1 innen 20. januar i

ligningsåret til ligningskontoret for den kommune hvor selskapet har sitt kontor eller styret har sitt sete, eventuelt til sentralskattekontoret for storbedrifter dersom selskapet lignes der.”

8.2 Forslag til endringer i lov om endring av lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven) av 26. mars 1999 nr. 14

§ 10-34 tredje ledd bokstav e skal lyde:

*”e. ved skattefri fisjon for så vidt gjelder RISK-beløp for *innløste aksjer* i det overdragende (fisjonerende) selskapet som skal omfordeles på *vederlag i form av aksjer* i det eller de overtakende (utfisjonerte) selskap *eller i overtakende selskaps morselskap.*”*

§ 10-34 tredje ledd ny bokstav f skal lyde:

*”f. for skattefri fisjon som gjennomføres uten innløsning av aksjer, for så vidt gjelder RISK-beløp for aksjene i det overdragende selskap som skal omfordeles på *vederlag i form av aksjer i det eller de overtakende selskap eller i overtakende selskaps morselskap.*”*

§ 10-34 tredje ledd ny bokstav g skal lyde:

”g. når selskapet innløser egne aksjer”

§ 10-34 femte ledd nytt tredje punktum skal lyde:

”For selskap som ble oppløst i forbindelse med skattefri fusjon, skal endring av selskapets ligning etter at selskapet ble oppløst, få virkning for inngangsverdien til aksjene i det overtakende selskap. For selskap som ble oppløst i forbindelse med skattefri fisjon, skal endring av selskapets ligning etter at selskapet ble

oppløst, få virkning for inngangsverdien til aksjene i de overtakende selskap etter samme forhold som aksjenes inngangsverdi ble fordelt ved fisjonen.”

§ 10-37 tredje ledd tredje punktum oppheves.

Forslag til forskrift om endring av forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 (skattelovforskriften)

§ 10-34-1 første ledd skal lyde:

”Omfordeling av RISK-beløp skal foretas i de tilfellene som er nevnt i skatteloven § 10-34 tredje ledd *a – f.*”

§ 10-34-1 tredje ledd bokstav c skal lyde:

”c ved skattefri fusjon beregnes justeringsfaktoren for aksjene i det overdragende selskap ved å dividere antall aksjer i det overdragende selskap *som gir rett til vederlagsaksjer*, på antall aksjer aksjonærene i det overdragende selskap får i det overtakende selskapet *eller i overtakende selskaps morselskap.*”

§ 10-34-1 tredje ledd bokstav d skal lyde:

”d ved skattefri fisjon beregnes justeringsfaktoren for det enkelte overtakende (utfisjonerte) selskap ved at pålydende på aksjene i det overtakende (utfisjonerte) selskap *eller i det overtakende selskaps morselskap* divideres med pålydende på aksjene i det overdragende (fisjonerende) selskap. ”

§ 10-34-1 tredje ledd ny bokstav e skal lyde:

”e Ved skattefri fisjon som gjennomføres uten innløsning av aksjer, beregnes justeringsfaktoren for aksjene i det overdragende selskap ved å dividere pålydende på aksjene etter fisjonen med pålydende på aksjene før fisjonen.”

§ 10-34-1 tredje ledd ny bokstav f skal lyde:

”Ved skattefri fisjon som gjennomføres uten innløsning av aksjer, beregnes justeringsfaktoren for aksjene i det overdragende selskap ved å dividere pålydende på aksjene etter fisjonen med pålydende på aksjene før fisjonen.”

§ 10-34-1 nytt fjerde ledd skal lyde:

”(4) Særlige omfordelingstilfeller

a Ved skattefri innfusjonering av selskap hvor det ikke ytes vederlag i form av aksjer, skal positivt reguleringsbeløp som knytter seg til de innfusjonerte aksjene, legges til aksjene i det overtakende selskap eller i det overtakende selskaps morselskap. Negativt reguleringsbeløp skal tilsvarende komme til fradrag.”

b Ved skattefri innfusjonering av selskap hvor det ikke ytes vederlag i form av aksjer for deler av aksjene i det innfusjonerte selskapet, skal positivt reguleringsbeløp som knytter seg til disse aksjene, legges til de aksjer i det overtakende selskap som eksisterte før fusjonen. Negativt reguleringsbeløp skal tilsvarende komme til fradrag.

c Ved skattefri fusjon mellom heleide datterselskap hvor det ikke er ytet vederlag til morselskapet, skal positivt reguleringsbeløp som knytter seg til aksjene i det innfusjonerte datterselskapet, legges til morselskapets aksjer i det overtakende datterselskap. Negativt reguleringsbeløp skal tilsvarende komme til fradrag.

d Ved skattefri innfusjonering av morselskap i datterselskap, skal positivt reguleringsbeløp som knytter seg til morselskapets aksjer i datterselskapet før fusjonen, legges til vederlagsaksjene som morselskapet mottar i det overtakende datterselskap. Negativt reguleringsbeløp skal tilsvarende komme til fradrag.”

e I tilfeller som nevnt i skatteloven § 10-34 tredje ledd f, skal positivt reguleringsbeløp som knytter seg til de innløste aksjene, omfordeles på de resterende aksjene i selskapet etter innløsningen. Negativt reguleringsbeløp skal tilsvarende komme til fradrag.”

§ 10-34-22 tredje ledd skal lyde:

Er det i løpet av inntektsåret realisert aksjer *hvorfra det tidligere år er tilordnet gjennomgående RISK*, jf. § 10-34-24, skal det fastsettes gjennomgående RISK-reguleringsbeløp for de realiserte datterselskapsaksjene etter følgende regler:

Var det knyttet et positivt reguleringsbeløp til de realiserte aksjene, jf. skatteloven § 10-34 annet ledd fjerde punktum, skal det fastsettes et tilsvarende negativt gjennomgående RISK-beløp.

Var det knyttet et negativt reguleringsbeløp til de realiserte aksjene, jf. skatteloven § 10-34 annet ledd femte punktum, skal det fastsettes et tilsvarende positivt gjennomgående RISK-beløp.

§ 10-34-22 nytt fjerde ledd skal lyde:

”Er det i løpet av inntektsåret foretatt skattefri innfusjonering av datterselskap eller søsterselskap uten at det er ytet vederlag i form av aksjer, og det tidligere år er tilordnet gjennomgående RISK fra det innfusjonerte selskapet, skal det fastsettes gjennomgående RISK-reguleringsbeløp for de innfusjonerte aksjene etter følgende regler:

Var det knyttet et positivt reguleringsbeløp til de innfusjonerte aksjene, jf. skatteloven § 10-34 annet ledd fjerde punktum, skal det fastsettes et tilsvarende negativt gjennomgående RISK-beløp.

Var det knyttet et negativt reguleringsbeløp til de innfusjonerte aksjene, jf. skatteloven § 10-34 annet ledd femte punktum, skal det fastsettes et tilsvarende positivt gjennomgående RISK-beløp.

Er det i løpet av inntektsåret foretatt skattefri innfusjonering av datterselskap eller søsterselskap uten at det er ytet vederlag i form av aksjer, og det innfusjonerte selskapet ikke inngikk i RISK-konsern med det overtakende selskap 1. januar i fusjonsåret, skal det ved årets gjennomgående RISK-beregning korrigeres for gjennomgående RISK-beløp som stammer fra det innfusjonerte selskapet.”